

ПРИНЦИП 80/20

Другою людиною, яка застосувала на практиці Принцип 80/20, був американський інженер Йосип Мозес Юран, великий гуру якості. Він зробив Принцип Парето (або, як іноді називав його – «принцип нечисленного, що має вирішальне значення») способом підвищення якості продукції.

Однією з найперших корпорацій, що взяли на озброєння Принцип 80/20 і найуспішніше використали його, була «Ай-Бі-Ем» («IBM»). Ось чому більшість спеціалістів з комп'ютерних систем, що набули професійну підготовку в 1960-х і 1970-х рр., добре знають цю теорію.

В 1963 р. в «Ай-Бі-Ем» виявили, що приблизно 80% комп'ютерного часу витрачається на оброблення 20% команд програми. Компанія негайно переробила системне забезпечення, так, аби часто-густо використовувані 20% були легко доступні й зручні для користувача, що зробило комп'ютери «IBM» ефективнішими і швидкими у більшості додатків, ніж машини конкуруючих фірм.

Принцип 80/20 має величезну важливість, бо суперечить тому, що ми звикли вважати логічним. Зазвичай ми очікуємо, що усі чинники мають приблизно однакове значення: що всі клієнти та друзі однаково для нас є цінні; що кожна угода, кожен продукт і кожна отримана гривня так само добра, як і решта; що всі працівники приносять приблизно однакову користь; що будь-які день, тиждень чи рік мають однакове значення для нас; що до усіх паперів і телефонних дзвінків маємо ставитися з однаковою увагою тощо.

Принцип 80/20 гарантує, що коли ми упізнаємо дійсне співвідношення, то сильно здивуємося рівню цього дисбалансу, тому що яким би він не виявився, скоріш за все, перевершить наші очікування.

Наприклад, адміністратори зазвичай підозрюють, що деякі клієнти й деякі назви продукції були вигідніші за решту, проте, коли вони упізнають наскільки великою є різниця між першими і другими, то бувають вельми здивовані й навіть приголомшені.

Шкільні учителі знають, що більша частина проблем з дисципліною або прогулами пов'язана з невеликою кількістю учнів, однак після аналізу своїх записів вони з'ясовують, що розмах дисбалансу все-таки виявляється більшим, ніж вони очікували.

Принцип 80/20 стверджує, що у будь-якій статистичній сукупності деякі факти зазвичай мають значно більш сильний вплив, аніж решта. За точку відліку або робочу гіпотезу беруть те, що 80% результатів чи отриманого матеріального продукту – наслідок 20% причин й іноді частка сил, які мають вирішальне значення, може бути значно меншою.

Навчившись користуватися Принципом 80/20, можна багаторазово збільшити рентабельність будь-якого ділового підприємства й ефективність роботи будь-якої організації.

Безліч прикладів, що підтверджують правдивість Принципу 80/20, можна знайти у будь-якій сфері людської діяльності, в тому числі й у галузі бізнесу. Задумайтеся, й Ви зрозумієте, що 20% асортименту продукції зазвичай дають 80% **від загального обсягу продажів у грошовому вираженні, 20% покупців і клієнтів приносять 80% прибутку.**

Математичну залежність, яка лягла в основу Принципу 80/20, виявив в 1897 р. італійський економіст Вільфредо Парето. Його відкриття називали по-різному, в тому числі Принципом Парето, Законом Парето, Правилем 80/20, Принципом найменшого зусилля, Принципом дисбалансу.

Парето розглядав розподіл багатства і прибутків в Англії XIX століття і з'ясував, що більша частина прибутків й матеріальних цінностей належить меншості людей. Він виявив дві математичні залежності. Якщо відомо, що 20% населення володіють 80% матеріальних цінностей, то можна із впевненістю мовити, що 10% населення мають приблизно 65% матеріальних цінностей, а 5% – 50%.

Джордж К. Зіпф – професор філології з Гарварда – в 1949 р. відкрив принцип найменшого зусилля, який являв собою наново відкритий і детально обґрунтований Принцип Парето. Принцип Зіпфа казав, що ресурси (люди, товари, час, знання чи будь-яке інше джерело продукту) самоорганізуються так, аби звести до мінімуму витрачену роботу і, таким чином, 20-30% будь-якого ресурсу створюють 70-80% діяльності, яку з'язано з цим ресурсом.

Наше повсякденне життя може бути сильно поліпшене за допомогою Принципу 80/20.

Запам'ятайте, що кожна людина може домогтися більшого й бути щасливішою; кожна корпорація, яка прагне до збільшення власного прибутку, може стати значно прибутковішою; кожна некомерційна організація може досягти більших результатів у своїй сфері діяльності; кожна людина і кожна установа мають можливість отримувати значно більше цінностей, до яких прагне, й позбавитись негативних чинників, докладаючи при цьому менше зусиль або укладаючи менше коштів і уникаючи непотрібних витрат.

Аби досягти успіху, Вам потрібно мало-ефективні у конкретній ситуації ресурси не використовувати чи використовувати дуже економно, високоефективні ж ресурси використовувати настільки широко, як можливо.

Питання балансу, вірніше його відсутності – дисбалансу, – ось загальна риса хаосу й Принципу 80/20. І теорія хаосу, і Принцип 80/20 стверджують, що Всесвіт є незбалансований, світ – нелінійковий, а причина і наслідок рідко виявляються рівнозначними. Обидві концепції надають величезного значення самоорганізації: деякі сили завжди більш потужні за решту й завжди намагатимуться захопити більшу, чим їм призначено, частку ресурсів.

З вищезазначеного випливає, що **багато з того, що відбувається навколо нас, неважливе й може бути проігнороване. Тим не менш, завжди є кілька важливих, впливових чинників. Саме їх необхідно визначити і тримати під контролем.** Якщо ж вони ще й корисні, слід примножити їх, а якщо вони небажані, потрібно добре подумати, як їх нейтралізувати.

І у житті, і в бізнесі ми завжди втрачаємо багато. Парадокс полягає в тому, що такі втрати можуть вселяти оптимізм, якщо творчо підійти до використання Принципу 80/20. Для цього не потрібно виступати і таврувати ніяку продуктивність, все, що необхідно, – це зробити щось корисне для розв'язання своєї проблеми. Простір для перерозподілу й переспрямування, як природних ресурсів, так і власного життя, неосяжний.

Є два шляхи досягнення високої продуктивності. Один шлях – це перекинути ресурси з непродуктивних галузей застосування у високопродуктивні. Всі підприємці займаються цим з давніх-давен. Другий шлях – метод учених, лікарів, проповідників та спортивних тренерів – має на увазі перетворення малоефективних ресурсів у високоефективні навіть у тих галузях, де вони нині використовуються. Для цього потрібно змусити слабкі

ресурси поводити себе подібно до своїх продуктивних товаришів. А якщо необхідно, то примусити низькопродуктивні ресурси механічно наслідувати високопродуктивним, йти їхніми шляхами і виконувати високоефективні дії.

Як уже зазначалось, результати, отримуваний продукт або винагорода постають з невеликої частки причин, засобів й зусиль, спрямованих на отримання цих результатів.

Кожна людина, яка сприйме Принцип 80/20 всерйоз, врешті-решт, прийде до дуже корисних для себе відкриттів, у деяких випадках настільки важливих, що усе життя цієї людини може змінитися.

Повірте, талант не стосується до кар'єри. **Значно вигідніше опинитися в потрібному місці у потрібний час, аніж бути дуже розумним і завзято працювати.** Ліпше бути хитрішим й концентруватися на результатах, а не на зроблений внесок. Зазвичай великі знання й праця до сьомого поту користі не приносять.

Заробляти своїм розумом і руками, певна річ, справа добра, однак зароблене працею – ніщо, порівняно з прибутками від інвестицій.

Народна мудрість стверджує, що не можна класти всі яйця до одного кошика. Однак мудрість, що закладена у Принципі 80/20, полягає в тому, аби ретельно вибрати кошика, покласти в нього усі яйця і вже потім сісти над ним яструбом і бергти як зеницю ока.

В тому, що Вільфредо Парето відкрив Принцип 80/20 саме під час дослідження розподілу доходів і багатства, немає нічого дивного. Він виявив передбачуваний дисбаланс розподілу грошей. Як виявилось, гроші не люблять розподілятися порівну.

Невелика частка наших зусиль дає найбільший результат. Тільки частина наших дій є по-справжньому ефективною.

Практичний висновок із Закону Парето дуже простий: «Концентруйтеся на тих діях, які дають результат і без жалю відкидайте малоефективні».

Робіть те, що веде до успіху. Умійте реалізувати себе.

Принцип Парето розповсюджується на найрізніші галузі життя, в тому числі й на особистий час.

ДРУЖБА

ЗНАЙТИ ДРУГА НА УСЕ ЖИТТЯ

Найкращих і вірних друзів, як правило, набувають у дитинстві або приблизно до 25 років, тобто у ті найперші 20% життя. А потім уже будуть лише приятельки, знайомі й колеги. Бережіть щиросердну подругу або надійного друга юності, не пускайте їх з уваги у важкі періоди. Тоді 80% Вашого життя, що залишилися, не доведеться страждати від самотності: буде кому поплакатися, довіритися, з ким порадитися, зануритись у спогади.

ТВОРЧИСТЬ

РОЗКРИТИ СВІЙ ТАЛАНТ НА СТАРТІ

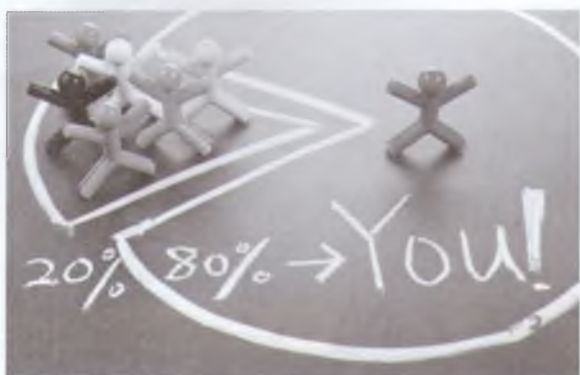
Схильності, здібності й обдарування, не мовлячи уже про геніальності, рано чи пізно виявляться самі. Проте, певна річ, **ліпше виявити їх** (самостійно або з чиеюсь допомогою) **як можна раніш.** Тоді за наступні 80% часу, відпущені зверху, встигнеш розвинути свої таланти, підкріпити їх професійною освітою (а навчатися краще також на свіжу, тобто молоду голову, бо з віком знижується інтелектуальна гнучкість, легкість сприйняття і швидкість засвоєння знань), а також натішитися успіхом.

Наприклад, вивчити японську мову можна і в 75, а перекласти нею повне зібрання творів Миколи Гоголя уже навряд чи вистачить часу.

РОБОТА

РОБИТИ СТАВКУ НА ПРОДУКТИВНІ ГОДИНИ

Вам краще знати, коли Ви є найбільш працездатні: на початку дня, пообіді чи ближче до вечора. У будь-якому випадку **саме за цей час будуть виконані 80% денної норми,** досягнуті 80% результату й успіху, а за години, що залишилися, в сумі наберуться лише 20%. Ось чому не варто ігнорувати власні біоритми: пити чай, влаштовувати перекури або займатися безглуздою текучкою, коли мозок перебуває на піку активності. Адже цей період є короткотривалий – не більше 20% загального часу, значить, варто використати його за максимумом, на усі 80%.

КОХАННЯ

ЗГАДАТИ ПЕРШІ ПОБАЧЕННЯ

Хто не хоче, аби кохання було єдиним і на усе життя?! Згідно принципу Парето й світовому життєвому досвіду, перша чверть будь-якого роману ліпша (емоційно насичініша, багатша новизною), аніж три наступні чверті. Якщо по закінченні цього періоду (від початку відносин до рішення одружитися – в середньому 6-12 місяців) розпочинаєш інстинктивно віддалятися від партнера, трішки тяжитися ним, а думки про весілля лише напружують, то відносини приречені. Надії, що вони поліпшаться, виходячи з того самого принципу, є безпідставні.

Аби не утрачати час впусту, можливо, має сенс скоріш їх закінчити й пошукати справжнє кохання?

РОДИНА

ВЧАСНО СТВОРИТИ СІМ'Ю

Успішне заміжжя – 80% життєвого успіху. Невадале одруження в тому ж ступені відбирає відчуття благополуччя і душевної рівноваги. А якщо поквапилися й на усі 100% помилилися у виборі партнера? Значить, слід знайти нового, гідного. Причому з пошуками не варто зволікати. Саме у перші 20% життя (відлік від статевого дозрівання) у жінок найширший вибір кандидатів у чоловіки.

Якщо взяти за термін 70-80 років, що відпущений, тобто до 35 років доленосні відсотки закінчуються.

Певна річ, вдало одружуються й у віці за...

Однак тоді уже не залишиться попереду тих довгих 80% життя, у які можна було б бути щасливою з коханим, народжувати дітей.

А втім, не варто й поспішно придбавати спільне господарство і заводити спадкоємців, переходячи до прози побуту. За статистикою, пари, що до одруження сповна натішилися своїми 20% любовної романтики, більше дорожать союзом і рідше розлучаються.

МАТЕРИНСТВО

СТАТИ МОЛОДОЮ МАМОЮ ВЧАСНО

Для перших пологів жінки найліпше придатні у перші 20% терміну життя (знову ж з настання повного статевого дозрівання). Крім того, **від рано народжених (й добре вихованих) дітей є час отримати дивіденди у вигляді онуків, гордості за їхні успіхи і забезпеченої старості** – словом, усі 80% задоволень.

Пізно народжені діти також можуть зробити батьків щасливими. Адже хочеться дати їм усього за максимумом, а це скоріш можливо у розквіті сил, й побачити їхні зрілі роки, коли вони багато чого досягнуть. Отже, про народження дітей варто потурбуватися заздалегідь, певна річ, зваживши сили, кошти і бажання.

ДЕ БРАТИ ЧАС? РОБИМО ДЕКІЛЬКА СПРАВ ОДНОЧАСНО

◆ Метод швейцарського сиру.

Цей метод полягає у тому, що коли якесь завдання (наприклад, професійне) виконують не в логічному порядку, а свавільно – з різних місць «вирізають шматочки». А уж потім все зроблене складають в один «шматок», з яким можна йти на доповідь до керівництва компанії.

Будова жіночого мозку це дозволяє.

Якщо полюбляєте читати статті з середини, зазираючи в кінець, а потім повертатися до початку тексту, то, скоріш за все, метод швейцарського сиру для виконання не лише робочих обов'язків, а й хатніх справ Вам знадобиться.

◆ Завжди тримаємо у голові альтернативу.

Мається на увазі те, що можна зробити поміж справою, паралельно з поточними завданнями або замість них, які були заплановані, однак за якоїсь причини відмінені. Припустимо, майстер з ремонту холодильників сильно затримується. Замість того, щоб нервувати, позираючи на годинника, можна провести цей час вельми плідно (наприклад, розібрати кореспонденцію). Аби не розгубитися в момент, коли раптом щось зірвалося, і не страждати від бездії, перелік «резервних справ» (не термінових, проте які мають бути виконані) слід тримати у голові чи у щоденнику для наочності й точності.

◆ Скоротіть кількість «чорних дир» в часі, нейтралізуйте тайм-кілерів.

Поглиначі часу діють, як правило, непомітно й здаються, на перший погляд, зовсім необразливими, проте насправді відбирають максимум часу. Це те, що залучає в процес, змушує забувати про решту справ, іноді навіть вводить у легкий транс.

У кожної жінки – свої поглиначі часу. Проте спосіб упоратися з ними один: як можна скоріш виявити і знешкодити. Тобто кожного разу ставити внутрішній (або справжній) будильник. Тільки півгодини. Й ніяких «ще одну хвилиночку»!

Тайм-кілери – вбивці часу,
а «чорні дири» – заняття,
у які час затягується безповоротно.

На що ми витрачаємо дорогоцінний час?

Часто-густо на нескінченні чаєпиття чи прибирання, безглузді телефонні марні розмови, перегляд глупих серіалів, зустріч незапланованих гостей, нескінченний шопінг й виконання чужої роботи.

Певна річ, усім цим можна займатися.

Питання тільки у кількості часу, який витрачається на подібні речі. Іноді можна й не помітити, як увесь часовий простір перетвориться на «чорну діру», витіснивши з життя решту занять. Зупинити виток часу не завжди у нашій владі (у разі перебування в автопробці). Проте взяти під контроль необхідно, скоротивши у такий спосіб невиправдані втрати хвилин, годин, днів.

Хронофаги. – люди, поглинаючі наш час. Цей термін увів письменник Андре Маруа. Він стверджував, що хронофаги в прямому сенсі укорочують нам життя. Чи є у Вашому оточенні такі? Ними можуть виявитися навіть близькі люди, які не бажають Вам нічого поганого.

Наприклад, подруга годинами розповідає про свої перемоги й невдачі на фронті кохання, або мама, яка щоденно читає мораль.

Маючи у близькому колі хронофага, слід навчитися мовити йому «ні», «не зараз» й навіть «сьогодні залиши мене у спокої». Інакше хронофаг з'їсть увесь час.

